

Μερκούριος Αυτζής

ΦΛΩ και ΤΙΜΟΛΕΩΝ , το κάλεσμα της φώκιας

Ένα μυθιστόρημα που θα ενθουσιάσει παιδιά και νέους, αλλά και κάθε αναγνώστη, είναι το πρόσφατο βιβλίο από τις εκδόσεις Ψυχογιός με τίτλο «ΦΛΩ και ΤΙΜΟΛΕΩΝ» του εκπαιδευτικού-συγγραφέα Μερκούριου Αυτζή και με εικονογράφηση Λήδας Βαρβαρούση (Αθήνα 2018,σελ.188).

Ο Μερκούριος Αυτζής, με σπουδές παιδαγωγικές και θεατρικές, είναι κάτοχος μάστερ λογοτεχνίας, ασχολείται με τα παιδιά και τα βιβλία τους, με το παιδικό/νεανικό βιβλίο από το 1994, επισκέπτεται δεκάδες σχολεία , είναι μέλος του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου κ.ά. Έχει γράψει βιβλία σχολικά και λογοτεχνικά, μυθιστορήματα (Όστρακο στα μαλλιά, Μέτωπο στον καθρέφτη κ.ά.), παιδικές ιστορίες (Τα Χριστούγεννα του αλήτη, Ένα ψυγείο...για τον Ορφέα) κ.ά .Είναι μάχιμος εκπαιδευτικός.

Οι πρωταγωνιστές στο καινούργιο του μυθιστόρημα είναι : η Φλω (Φλωρεντία), κόρη του γιατρού Πέτρου Καλομοίρη, η πληγωμένη αρσενική φώκια με το όνομα Τιμολέων, που μεταφέρεται από τη Χαλκιδική στην Αλόνησο στο Κέντρο Περίθαλψης Μεσογειακής Φώκιας, ο Έρικ Ρίλκε, εξάδελφος της Φλω, από μητέρα Ελληνίδα και πατέρα Γερμανό, ο καπετάν Πυθαγόρας, η εθελόντρια της ΜΟm Χέλγκα Σβαϊνστάιγκερ, παιδιά από το νησί και άλλα πρόσωπα δευτερεύοντα. Τα παιδιά μινούντα σταδιακά στο θέμα Monachus Monachus, μαθαίνουν για τον κίνδυνο που διατρέχει από υπεραλίευση (με μηχανότρατες, γρι-γρι κ.ά.), από τη μόλυνση, τα πλαστικά, τη βαθμιαία μείωση της τροφής κ.ά. Μαθαίνουν ακόμη ότι απειλείται και από μια διεθνή «σπείρα αδίστακτων λαθρεμπόρων [...], που έχει έρθει στο νησί με στόχο τα δυο πολυτιμότερα πράγματα που έχει: τις Φώκιες Μοναχούς- οι πληροφορίες λένε πως σκοπεύουν να αρπάζουν όσο περισσότερες μπορούν και να τις μοσχοπουλήσουν στα διάφορα θαλάσσια πάρκα του κόσμου- και τα νανάγια. Φαίνεται πως κάποιο από αυτά κρύβει αμύθητο θησαυρό...» (σελ.151 κ.ε.). Ο Έρικ υποστηρίζει πως είδε ύποπτα πλοία να πλέουν γύρω τους και πιστεύει πως είναι πειρατές. Συμμετέχουν στην εξιχνίαση του μυστηρίου και οδηγούνται στην αποκάλυψη ενός μυστικού...Όλη η αφήγηση έχει εντεινόμενο ενδιαφέρον με την μυστικοπάθεια που δείχνουν οι μεγάλοι, πράγμα που διεγείρει την περιέργεια των μικρών πρωταγωνιστών. Μέσα σε ένα μαγευτικό τοπίο και σε μια ολογάλανη θάλασσα περνούν ημέρες αξέχαστες, αλλά και γεμάτες από ανατροπές και πρωτόφαντες καταστάσεις.

Μπορούμε να επισημάνουμε κάποια χαρακτηριστικά σημεία της ιστορίας.

1.Κύριο αφηγηματικό πρόσωπο είναι η Φλω, μαθήτρια δευτέρας γυμνασίου, γεμάτη ζωή, περιέργεια για μάθηση και ανησυχία για τον πληγωμένο Τιμολέοντα. Ενδιαφέρεται ιδιαίτερα να μάθει για το προστατευόμενο είδος μεσογειακής φώκιας, της Monachus Monachus. Και μεταδίδει και στον αναγνώστη τον ενθουσιασμό της και την αγάπη της για τη θάλασσα, το θαλάσσιο πάρκο και την επιθυμία της να γίνει εθελοντικό μέλος της ΜΟm, της Εταιρίας για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας.

2.Ο συγγραφέας αξιοποιεί τη φιλομαθή περιέργεια των παιδιών και μέσα από το διάλογο που ανοίγεται με τους μεγάλους, τα ανιχνευτικά ταξίδια στη γύρω θαλάσσια περιοχή, κυρίως με τον καπετάν Πυθαγόρα, τον «φύλακα άγγελο του Πάρκου», βρίσκει την ευκαιρία να δώσει πληροφορίες για το όνομα Monachus, για το Θαλάσσιο Πάρκο, την Αλόνησο, τη Στενή Βάλα, την Κυρά Παναγιά και τα άλλα νησάκια , όπου απαγορεύεται η αλιεία, την Περιστεέρα, τη Γιούρα, την Ψαθούρα, το Πιπέρι, την Σκάτζουρα .Επίσης, για τη μεσογειακή μακκία, « τη

θαμνώδη βλάστηση με τη μεγάλη ποικιλία από πουρνάρια, κουμαριές, γλυστροκουμαριές, σκίνους, δάφνες, ρείκια, χαρουπιές, αγριελιές...», για τον σπάνιο αίγαγρο κ.ά. Δίνει πληροφορίες για το Σπήλαιο του Κύκλωπα, για ναυάγια με κρυμμένους θησαυρούς, για την Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας και Σπηλαιολογίας, για τη Βικτωρία, «μία από τις 600 φώκιες που απέμειναν στον πλανήτη» κ.ά.

3. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η πλοκή, που έχει το άρωμα της αστυνομικής ιστορίας, με ερωτηματικά, προβλήματα, ανατροπές και, ασφαλώς, λύση. Η αγωνία των παιδιών είναι να σώσουν τον τραυματισμένο Τιμολέοντα, αλλά γρήγορα στην αφήγηση υπεισέρχεται σαν υποψία αρχικά και σαν βεβαιότητα ύστερα η ύπαρξη πειρατών στην περιοχή. Ο Έρικ είναι βέβαιος γι' αυτό. Περιπλέκονται τα πράγματα με την εμφάνιση του Γερμανού πατέρα του Μαξ Ρίλκε και με κάποιες κρυφές συζητήσεις που έχει με τον καπετάν Πυθαγόρα για λαθροθηρία και λαθροθήρες... Το τέλος θα αιφνιδιάσει τον Έρικ και θα ισορροπήσουν τα πράγματα...

4. Ένα στοιχείο που εντυπωσιάζει είναι η συζήτηση περί εθελοντισμού, που «αναφέρεται στην ηθελιμένη πράξη για κάποιον κοινωφελή σκοπό χωρίς αντάλλαγμα», ιδέα που χτυπάει ευαίσθητες χορδές της καρδιάς. Σε αυτόν τον εθελοντισμό στηρίζεται η προστασία της μεσογειακής φώκιας και τα παιδιά ενδιαφέρονται να γίνουν μέλη του! Η αγάπη τους γι' αυτό το πλάσμα ενισχύεται ακόμη πιο πολύ, όταν διαβάζουν το διήγημα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη «Το μοιρολόγι της φώκιας».

5. Μια τελευταία επισημάνση αφορά το «Σημείωμα του συγγραφέα», κάτι όχι σύνηθες, που το βρίσκω ωστόσο πολύ χρήσιμο σχετικά με τη δημιουργική γραφή. Ουσιαστικά μιλάει πώς μια ιδέα που γεννιέται στην ψυχή του συγγραφέα μπορεί να εξελιχθεί σε ολόκληρο μυθιστόρημα. Σημειώνει: «Ο σπόρος ενός τέτοιου μυθιστορήματος, ενός κειμένου με πρωταγωνιστές παιδιά και ένα από αυτά τα ζώα, υπήρχε μέσα μου από πολύ παλιά. Αλλά δεν είχε μορφή, δεν γνώριζα ούτε τα πρόσωπα ούτε τον τίτλο, δεν υπήρχε καν σκελετός, μόνο μια ιδέα». Η ιδέα επώαστηκε για τρία χρόνια, ωρίμασε και έγινε ένα καινούργιο σώμα, ένα αφήγημα. Είναι χρήσιμες αυτές οι απόψεις κυρίως για νέους συγγραφείς.

Τέλος, το μυθιστόρημα «Φλώ και Τιμολέων-το κάλεσμα της φώκιας» του Μερκούριου Αυτζί, (που θα μπορούσα να το ονομάσω οικολογικό, με την ευρεία του έννοια), διαβάζεται ευχάριστα, μάς πλημμυρίζει ελληνική θάλασσα, ελληνικό καλοκαίρι, μάς συναρπάζει με την πλοκή και θίγει ευαίσθητες χορδές του και ψυχής για τα χαριτωμένα πλάσματα Monachus Monachus. Απευθύνεται σε παιδιά μέσης σχολικής ηλικίας, αλλά και σε όσους αρέσει η καλή και σύγχρονη λογοτεχνία.

Κάτω Λεχώνια 3/3/2018

Β.Δ.Αναγνωστόπουλος

Ομότιμος καθηγητής πανεπιστημίου